

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БІОГЕОГРАФІЯ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Середня освіта (географія)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.07 Географія
Галузь знань А Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Біогеографія
Викладач (-і)	канд. геогр. наук, доцент Атаманюк Ярослава Дмитрівна
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	yaroslava.atamaniuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	щотижня, згідно графіка
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Біогеографія» є закономірності поширення, формування та розвитку живої природи на Землі у просторовому та часовому вимірах, взаємозв'язки організмів із компонентами природного середовища та їх роль у формуванні географічної оболонки.</p> <p>Особливості та зміст дисципліни:</p> <p>Курс охоплює вивчення просторових закономірностей поширення рослинного і тваринного світу, біогеографічне районування, формування біомів і природних зон, а також вплив природних і антропогенних факторів на біорізноманіття. Особлива увага приділяється аналізу сучасних змін у біосфері, питанням охорони природи та збереження екосистем.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Біогеографія» є формування у студентів системного уявлення про закономірності поширення, формування та розвиток живих організмів на Землі, а також про їх взаємозв'язок із компонентами природного середовища та ландшафтною структурою планети.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – засвоєння теоретичних основ біогеографії як науки про просторово-часову організацію живої природи; – вивчення біогеографічних закономірностей поширення флори та фауни; 	

- ознайомлення з методами біогеографічних досліджень і принципами районування;
- формування умінь аналізувати чинники, що впливають на біорізноманіття;
- усвідомлення значення охорони біорізноманіття та сталого використання природних ресурсів;
- розвиток навичок застосування біогеографічних знань у практичній і науково-дослідній діяльності географа.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

ФК 1. Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки, здатність до їх застосування на практиці.

ФК 2. Здатність вільно оперувати фаховими поняттями термінами для виконання професійних завдань.

ФК 6. Здатність працювати із навчально-методичною та науковогеографічною літературою, систематично підвищувати професійно-педагогічну кваліфікацію.

ФК 8. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії та історії географічної науки для орієнтування у сучасних напрямках галузевих наукових досліджень, використання їх елементів в освітньо-професійній діяльності.

Результати навчання:

ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибокого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПРН 2. Здатність демонструвати глибокі знання сучасних концепцій і теоретичних положень географічної науки, її структурних компонентів, розуміння особливостей та закономірностей просторової організації ландшафтної оболонки Землі.

ПРН 12. Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з географії, компетентно розкривати сутність та цінність результатів нових наукових досліджень, нових тенденцій розвитку людської цивілізації.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність/спеціалізація	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
IV	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)/ 014.07 Географія	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Біогеографія як наука	2	4	4
Тема 2. Територіальний розподіл біомів	2	2	8
Тема 3. Розподіл біомів тропічного та субтропічного поясів	2	2	8
Тема 4. Біоми помірною та холодною поясів	2	2	8
Тема 5. Закономірності формування біоти гірських систем та островів	2	2	8
Тема 6. Біота і біоценози поверхневих вод		2	8
Тема 7. Біогеографічне районування світу та України	2	2	8
Тема 8. Морські екосистеми. Біогеографічне районування океану		2	8
	ЗАГ.:	12	18
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи згідно «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті Імені Василя Стефаника» (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою.</p> <p>Поточний контроль включає: тестування, виконання практичних робіт та самостійної роботи</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою.</p>		
Тестування	<p>За кожною темою лекції передбачене тестування, яке проводиться з використанням цифрових платформ університету або паперових носіїв. Переважно містить 25 тестових завдань, але може бути і інша кількість.</p>		
Практичні роботи	<p>Алгоритм виконання практичних робіт розписаний у методичних рекомендаціях, доступ до яких студенти отримують наперед. Усі завдання також є у системі дистанційного навчання d-learn і доступні усім, хто підписався на курс.</p>		

Самостійна робота	За результатами самостійної роботи передбачена усна презентація (може бути замінена сертифікатом про курси відповідної тематики). Враховуються також тематичні воркшопи, тренінги, семінари тощо, участь у яких підтверджена відповідним документом.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з дисципліни (екзамену), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом навчальної дисципліни.
Підсумковий контроль	<p>Семестровий контроль у формі екзамену виставляється на основі результатів роботи студента впродовж усього семестру, підсумкова кількість балів з дисципліни складає максимум 50 (структура балів за поточне оцінювання: тестування - 10 балів, практичні роботи - 30 балів, самостійна робота - 10 балів), за роботу під час екзамену максимально студент може набрати 50 балів.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у тестовій формі. Білет містить 50 тестових завдань, кожне із яких оцінюється у 1 бал.</p> <p>У випадку, коли студент не погоджується з оцінкою, він має право на апеляцію. Присутність студента на іспиті у день його складання є обов'язковою і не залежить від принципу нарахування підсумкової кількості балів за вивчення навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на екзамені без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.</p> <p>Перездача відбувається відповідно до Положення, яке діє у КНУВС.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: подавати своєчасно, у зазначених форматах; доопрацювання можливе за попередньою домовленістю.

Академічна доброчесність: плагіат, фабрикація даних чи використання сторонньої допомоги заборонені. Роботи з ознаками недоброчесності не оцінюються.

Відвідування занять: Пропущені практичні роботи відпрацьовуються у консультаційні години.

Неформальна освіта: за бажанням студента: участь у воркшопах, тренінгах, конференціях, семінарах тощо може враховуватися як додаткові бали (до 5 балів) або ж сертифікат про проходження курсів (при відповідності тематики) може замінити усну презентацію за тематикою

самостійної роботи.

8. Рекомендована література

1. Атаманюк Я.Д. Біогеографія: методичні вказівки до виконання практичних робіт. Факультет природничих наук, 2022.-64 с.
2. Логвиненко І. П. Біогеографія: навч.-метод. посіб.: 2-ге допов. вид. / І. П. Логвиненко, І. М. Трохимчук, Н. В. Плюта. - К., 2022. - 344 с.
3. Білоус Л. Ф. Біогеографія. Навчальний посібник / Л. Ф. Білоус. – К. : Видавничий центр Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2020. – 260 с.
4. Біогеографія: навчальний посібник / О.В. Іщук, М.М. Світельський, М.І. Федючка, С.І. Матковська, Т.В. Пінкіна, В.Д. Соломатіна ; за заг. ред. О.В. Іщук. – Херсон: Олді-плюс, 2019. – 336 с.
5. Кукурудза С. І. Біогеографія: Підручник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 504 с
6. Волошин І. І., Чирка В. Г. Географія Світового океану: навч. посібник для вчителів серед. загальноосвіт. шк. К.: Перун, 1996, 224 с.

Викладач: канд. геогр. наук., доцент кафедри географії та природознавства Атаманюк Я. Д.